

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobkyně **a) R. H.**, zastoupené JUDr. Pavlem Pileckým, advokátem se sídlem Praha 1, Těšnov 5, a žalobce **b) Ing. L. N.**, zastoupeného JUDr. Jiřím Vaníčkem, advokátem se sídlem Praha 8, Šaldova 34, proti žalovanému **Zeměměřickému a katastrálnímu inspektorátu v Praze**, se sídlem Praha 8, Pod sídlištěm 9, za účasti **I) PaedDr. J. J.**, **II) Mgr. Bc. J. F.**, v řízení o kasačních stížnostech žalobkyně a) a žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 11. 12. 2019, č. j. 14 A 56/2017 – 61,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnosti **se zamítají.**
- II.** Žalobkyně a), osoby zúčastněné na řízení, a žalovaný **nemají** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalobkyně a) a žalovaný **jsou povinni** společně a nerozdílně zaplatit žalobci b) na náhradě nákladů řízení částku 4 114 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce JUDr. Jiřího Vaníčka, advokáta.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobci a osoby zúčastněné na řízení vlastní v katastrálním území Smíchov sousedící pozemky. Osoby zúčastněné na řízení jsou spoluvlastnicemi pozemků parc. č. A a B zapsaných na LV X. Žalobkyně a) je vlastnící pozemků parc. č. C a D zapsaných na LV Y. Žalobce b) je vlastníkem pozemku parc. č. G zapsaného na Z. Mezi žalobci a osobami zúčastněnými na řízení panuje letitý spor, zda, respektive v jakém rozsahu, existuje k pozemkům osob zúčastněných na řízení věcné břemeno (služebnost chůze a jízdy) ve prospěch pozemků žalobců.

[2] Dne 14. 5. 2012 podala osoba zúčastněná na řízení I) Katastrálnímu úřadu pro hlavní město Prahu, Katastrální pracoviště Praha (dále jen „katastrální úřad“) návrh na opravu chyby

v katastrálním operátu. Domáhala se, aby z X spornou služebnost, v té době evidovanou ve prospěch pozemků obou žalobců a k tíži obou dotčených pozemků osob zúčastněných na řízení, vymazal.

[3] Katastrální úřad dne 6. 9. 2012 oznámil, že provedl opravu [označenou jako Z-64358/2012-101 – pozn. NSS]. Ve vztahu k pozemkům žalobkyně a) údaj o věcném břemenu na LV X a jemu odpovídajícímu právu na LV P zcela vymazal (body 1 a 5). Ve vztahu k pozemku žalobce b), zapsanému na LV G, údaje o věcném břemenu a jemu odpovídajícímu právu upravil. Na LV G dosud zapsané věcné břemeno k tíži pozemků osob zúčastněných na řízení vymazal (bod 3). Na LV X údaj o zatížení pozemků osob zúčastněných na řízení ve prospěch pozemku žalobce b) sice vymazal (bod 1), současně však na daném LV vyznačil poznámku, že na LV G je evidováno (jednostranně) právo z věcného břemene k tíži příslušných pozemků (bod 2). Dále na LV G zápis o právu z věcného břemene ve prospěch pozemku žalobce b) k tíži pozemků osob zúčastněných na řízení upravil tak, aby bylo zřejmé, že se jedná o údaj převzatý z pozemkové knihy, ve vztahu k němuž není na LV X zapsáno odpovídající zatížení pozemků osob zúčastněných na řízení věcným břemenem (bod 4).

[4] Provedenou opravu odůvodnil tím, že dosavadní zápisy věcného břemene a jemu odpovídajícího práva nejsou v souladu se zápisy v pozemkové knize. Věcné břemeno (zatížení pozemků osob zúčastněných na řízení) nebylo v příslušných knihovních vložkách pozemkových knih vůbec zapsáno. Právo z věcného břemene bylo zapsáno toliko ve prospěch pozemku žalobce b), nikoliv ve prospěch pozemků žalobkyně a). Úmyslem katastrálního úřadu tedy bylo do provedené opravy promítnout zjištění, že v příslušných knihovních vložkách pozemkové knihy je jednostranně evidováno toliko oprávnění z věcného břemene, a to pouze ve prospěch pozemku žalobce b). Katastrální úřad uvedl, že postupoval v souladu s pokynem Českého úřadu zeměměřického a katastrálního ze dne 11. 7. 2008, č. j. 2642/2008-22 (dále jen „Pokyn ČÚZK“), podle kterého je v případě věcného břemene, které je v katastru nemovitostí evidováno jednostranně, povinen zjistit, na základě jaké listiny bylo do katastru nemovitostí, respektive evidence nemovitostí, zapsáno, případně z nich vymazáno, a na základě toho dosavadní zápis opravit.

[5] Žalobkyně a) a žalobce b) podali (každý samostatně) s provedenou opravou nesouhlas.

[6] Katastrální úřad jim rozhodnutím ze dne 6. 3. 2014, č. j. OR-1007/2012-101-54, nevyhověl, s tím, že se jednalo o opravu chyby v katastru ve smyslu § 36 odst. 1 písm. a) zákona č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (dále jen „katastrální zákon“). Výroky 3 a 4 současně deklaroval, že i po právní moci daného rozhodnutí budou příslušné zápisy evidovány v podobě dle provedené opravy. Rozhodnutí odůvodnil shodně jako oznámení ze dne 6. 9. 2012.

[7] Žalovaný k odvolání žalobců rozhodnutím ze dne 24. 9. 2014, č. j. ZKI PR-O-108-891/2014-5, toto rozhodnutí zrušil a věc katastrálnímu úřadu vrátil k dalšímu řízení. Katastrálnímu úřadu především vytknul, že součástí správního spisu nejsou veškeré relevantní listiny. Zavázal jej, aby do spisu doplnil zejména „výkazy změn při zakládání evidence nemovitostí“ a výkazy změn č. 1222/1999 a č. 180/2001, jimiž bylo do katastru nemovitostí ve prospěch pozemků žalobců zapsáno na LV X věcné břemeno tížící pozemky osob zúčastněných na řízení. Zadruhé katastrálnímu úřadu vytknul, že se nezabýval tím, jaký vliv měl na příslušné zápisy rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 30. 6. 2004, č. j. 11 C 384/2001-143, na jehož podkladě bylo do katastru nemovitostí zapsáno věcné břemeno váznoucí na části pozemku parc. č. A. Zatřetí konstatoval, že katastrálním úřadem uvedený důvod provedené opravy (uvedení zápisů stran věcného břemene do souladu se zápisy v pozemkové knize) odporuje § 29 odst. 1 zákona č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (dále

pokračování

jen „zákon č. 344/1992 Sb.“). V návaznosti na to současně katastrálnímu úřadu vytknul, že si nesprávně vyložil Pokyn ČÚZK, podle kterého platí, že zjistí-li katastrální úřad, že je v katastru nemovitostí určité věcné břemeno evidováno jednostranně, je povinen zkoumat na základě jaké *listiny* bylo do *katastru nemovitostí* zapsáno. Katastrální úřad namísto toho zkoumal, jak bylo zapsáno v *pozemkovém katastru*. Současně daný pokyn dopadá toliko na situace, kdy je zjištěn jednostranný zápis věcného břemeno v *katastru nemovitostí*. O takový případ se v posuzované věci nejednalo. Žalovaný současně uvedl, že rozpor mezi zápisy v pozemkové knize a v katastru nemovitostí nelze bez dalšího považovat za *zřejmou chybu* ve smyslu ustanovení § 36 odst. 1 písm. a) katastrálního zákona.

[8] Katastrální úřad rozhodnutím ze dne 25. 6. 2015, č. j. OR-1007/2012-101, nesouhlasům opětovně nevyhověl s tím, že se jednalo o opravu chyby v katastru ve smyslu § 36 odst. 1 písm. a) katastrálního zákona. Výroky 3 a 4 současně opětovně deklaroval, že i po právní moci daného rozhodnutí budou příslušné zápisy evidovány v podobě dle provedené opravy. Do odůvodnění veskrze zkopíroval celé odůvodnění svého předchozího rozhodnutí ze dne 6. 3. 2014. K tomu stručně dodal, že vycházel ze všech listinných podkladů a současně, že žádné jiné důkazy nedohledal.

[9] Žalovaný k odvolání žalobců rozhodnutím ze dne 4. 8. 2016, č. j. ZKI PR-0-57/479/2016-14, rozhodnutí katastrálního úřadu opětovně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Zopakoval své předchozí výtky a katastrálnímu úřadu vytkl, že se jeho předchozími pokyny neřídil. Zdůraznil, že katastrální úřad je povinen zjistit, jak bylo věcné břemeno převzato do *evidence nemovitostí* v rámci tzv. komplexního zakládání evidence nemovitostí a jaké další záznamy a na podkladě jakých listin byly provedeny následně, a zda jim stav zápisů odpovídá. Žalovaný rovněž zopakoval, že se v posuzované věci nemohlo jednat o opravu jednostranného zápisu věcného břemene ve smyslu Pokynu ČÚZK, jelikož katastrální úřad svým postupem opravil původně oboustranný zápis na zápis jednostranný.

[10] Katastrální úřad následně usnesením ze dne 18. 11. 2016, č. j. OR-1007/2012-101, řízení přerušil do doby, než bude rozhodnuto o žalobě na určení rozsahu služebnosti, projednávané Obvodním soudem pro Prahu 5 v řízení vedeném pod č. j. 9 C 487/2007. I toto usnesení žalovaný k odvolání zrušil a katastrální úřad zavázal, aby ve věci rozhodl. Učiněný závěr odůvodnil tím, že postup upravený v § 36 odst. 1 katastrálního zákona slouží toliko k tomu, aby byly evidované údaje uvedeny do souladu s obsahem listin, které má katastrální úřad k dispozici. Dané řízení neslouží ke zjištění existence (rozsahu) věcného břemene. Rozhodnutí soudu v řízení o příslušné žalobě bude podkladem k provedení zápisu věcného břemene (v určeném rozsahu) vkladem, zcela bez ohledu na výsledek nynějšího řízení o opravě chyby.

[11] Rozhodnutím ze dne 11. 4. 2017, č. j. OR-1007/2012-101, katastrální úřad nesouhlasům znovu nevyhověl, s tím, že se jednalo o opravu chyby v katastru ve smyslu § 36 odst. 1 písm. a) katastrálního zákona. Současně rozhodl, že po právní moci tohoto rozhodnutí nebude na LV G evidováno jednostranné právo z věcného břemene převzaté z pozemkové knihy ve prospěch pozemku žalobce b), a současně, že na LV X nebude evidováno upozornění na toto jednostranné oprávnění.

[12] Katastrální úřad dospěl k závěru, že stav zápisů týkajících se příslušného věcného břemene před opravou provedenou v roce 2012, ale ani po ní, neodpovídal, respektive neodpovídá, obsahu listin, které jsou součástí sbírky listin katastru nemovitosti. Pokud jde o pozemky žalobkyně a), považoval za rozhodné, že byly do tehdejší evidence nemovitostí, zapsány na LV Y na podkladě příslušného rozhodnutí státního notářství ve věci dědictví, v rámci tzv. komplexního zakládání evidence nemovitostí, aniž by k nim bylo evidováno jakékoli právo

z věcného břemene. Pokud jde o pozemek žalobce b), ten byl na LV G do evidence nemovitostí zapsán na podkladě výpisu z pozemkové knihy. V rámci toho k němu bylo zapsáno (převzato z výpisu z pozemkové knihy) právo služebnosti chůze a jízdy (mj.) přes pozemek tehdejšího parc. č. A. Dále byl do evidence nemovitostí, na podkladě výpisu z pozemkové knihy, na list vlastnictví X, zapsán pozemek tehdejšího parc. č. A; ve vztahu k němu byla evidována (převzata z výpisu z pozemkové knihy) povinnost služebnosti chůze a jízdy ve vztahu k několika oprávněným pozemkům; pozemky parc. č. G, C a D mezi nimi nebyly.

[13] Katastrální úřad dále vycházel z toho, že ke změnám v zápisech týkajících se sporné služebnosti následně došlo na základě žádostí žalobkyně a) a žalobce b). Na základě žádosti žalobkyně a) ze dne 5. 12. 2000 katastrální úřad na Y ve prospěch pozemků parc. č. C a D zapsal, k tíži (tehdejšího) pozemku parc. č. A, služebnost chůze a jízdy. Analogicky tuto skutečnost současně zapsal na list vlastnictví X. Na základě žádosti žalobce b) [ze dne 23. 11. 1999 – pozn. NSS] katastrální úřad na LV X k tíži pozemku A zapsal příslušnou služebnost ve prospěch pozemku parc. č. A. Dále katastrální úřad uvedl, že dne 24. 9. 2007 obdržel žádost osoby zúčastněné na řízení I) a jejího manžela o zápis rozsahu věcného břemene dle rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne ze dne 30. 6. 2004, č. j. 11 C 384/2001-143, podle něhož „[p]rávo chůze a jízdy po cestě vzniklé jako služebnost na základě smlouvy tržové č.j.2193/22 ze dne 26.6.1922 má žalovaný [žalobce b) – pozn. NSS] vůči žalobkyním [osobám zúčastněným na řízení – pozn. NSS] v rozsahu dle geometrického plánu [...] pro vyznačení věcného břemene na části pozemku parc.č.2636/1 [...]“. Na základě tohoto rozsudku katastrální úřad vyznačil na LV X u pozemku parc. č. A věcné břemeno chůze a jízdy ve prospěch žalobce b). Současně však omylem na témže listu vlastnictví ponechal zápis upozornění na oprávnění z věcného břemene ve prospěch pozemku žalobce b) a stejně tak na LV G ponechal zápis o oprávnění z věcného břemene ve prospěch tohoto pozemku. Tyto zápisy považoval katastrální úřad za duplicitní a proto opravy provedené pod body 2) a 4) oznámení ze dne 6. 9. 2012 vypustil, neboť neodpovídají soudem nově určenému obsahu věcného břemene.

[14] Odvolání žalobců žalovaný rozhodnutím ze dne 21. 7. 2017, č. j. ZKI PR-0-70/427/2017-6, zamítl a rozhodnutí katastrálního úřadu potvrdil. Poté, co rozhodnutí žalovaného nabylo právní moci, katastrální úřad podle 2. výroku svého rozhodnutí ze dne 11. 4. 2017 pod označením Z-37629/2017-101 z LV G vymazal údaj o jednostranném oprávnění z věcného břemene převzatém z pozemkové knihy ve prospěch pozemku žalobce b), a současně z LV X vymazal upozornění na toto oprávnění.

[15] Žalobkyně a) podala proti rozhodnutí žalovaného žalobu, již se domáhala, aby městský soud rozhodnutí žalovaného i katastrálního úřadu zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Současně *in eventum* navrhla, aby vyslovil, že jsou rozhodnutí žalovaného i katastrálního úřadu nicotná. Žalobu proti rozhodnutí žalovaného podal také žalobce b). Domáhal se, aby městský soud vyslovil, že jsou rozhodnutí žalovaného i katastrálního úřadu nicotná. Současně *in eventum* navrhl, aby městský soud rozhodnutí žalovaného, a popřípadě i katastrálního úřadu zrušil, a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

[16] Městský soud řízení o obou žalobách spojil ke společnému projednání a rozhodnutí. V záhlaví uvedeným rozsudkem rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[17] Krajský soud nepřisvědčil namítané nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí pro nedostatek důvodů. Shledal, že žalovaný dostatečně vysvětlil, v čem spatřuje omyl ve smyslu § 36 odst. 1 katastrálního zákona, tedy, že je v katastru nemovitostí zapsána služebnost, která neodpovídá stavu listin.

pokračování

[18] Správní orgány podle městského soudu rovněž postupovaly správně, pokud s ohledem na absenci přechodných ustanovení po nabytí účinnosti katastrálního zákona dále postupovaly podle § 36 odst. 1 tohoto zákona. Městský soud současně neshledal, že by nerespektovaly, že v účinnost vstoupil nový občanský zákoník. Katastrální zákon a občanský zákon nabyly účinnosti ve shodnou dobu. Při výkladu vzájemného vztahu jejich ustanovení proto nelze postupovat podle zásady *lex posteriori derogat legi priori*. Ustanovení § 986 občanského zákoníku tudíž nelze vykládat tak, že by po nabytí jeho účinnosti již nebylo možné v katastru nemovitostí činit žádné změny bez předchozího rozhodnutí civilních soudů. Takový výklad by činil ustanovení § 36 odst. 1 katastrálního zákona nepoužitelným.

[19] Městský soud však přisvědčil žalobcům, že se v posuzované věci nejednalo o *zřejmý omyl* v katastrálním operátu, k jejíž opravě by byl katastrální úřad oprávněn postupem podle § 36 odst. 1 písm. a) katastrálního zákona. Vycházel z náhledu, že chyby v zápisech v katastru nemovitostí by měly být primárně řešeny dle § 985 a § 986 občanského zákoníku v řízení před civilními soudy; možnost opravy chyb podle katastrálního zákona musí být s ohledem na zásadu materiální publicity, kterou (nový) občanský zákoník posílil, vykládána restriktivně tak, že je vyhrazena jen skutečně zjevným chybám, které jsou patrné na první pohled.

[20] Městský soud dospěl k závěru, že v posuzované věci se o takovou chybu nejednalo, neboť mezi žalobci a osobami zúčastněnými na řízení panuje komplexní právní spor o existenci služebnosti chůze a jízdy, jehož výsledek závisí na posouzení tržové smlouvy z roku 1922, na posouzení významu „nepřevzetí“ služebnosti z pozemkových knih do evidence nemovitostí a dále na posouzení toho, jaké dopady mají opravy, které katastrální úřad provedl v roce 1999, respektive 2001. Posouzení těchto otázek podle městského soudu nelze podřadit pod pojem *zřejmý omyl*. O tom, že se v posuzované věci nejednalo o zřejmý omyl, podle městského soudu svědčí i to, že její oprava trvala čtyři roky, že katastrální úřad ve věci rozhodoval čtyřikrát, a že žalovaný na odůvodnění „zjevnosti“ chyby potřeboval sedmnáctistránkové rozhodnutí.

[21] Dále neshledal městský soud důvodnou námitku žalobkyně a), že žalovaný pominul civilní spor, který vede s osobami zúčastněnými na řízení, a že se nezabýval otázkou vydržení služebnosti. Civilní spor žalovaný zohlednil. Tento spor, stejně jako otázka vydržení, ovšem nebyly pro napadené rozhodnutí relevantní, neboť žalovaný není oprávněn rozhodovat občanskoprávní spory. Vzhledem k závěru, že zápis služebnosti nepředstavoval zřejmý omyl, považoval městský soud za nadbytečné zabývat se námitkou žalobce b), že, pokud byly opravy chyb provedené na návrh žalobců v letech 1999 a 2001 učiněny v rozporu s právními předpisy, měla být tato nezákonnost napravena postupem podle § 156 odst. 2 správního řádu.

[22] Proti rozsudku městského soudu podala žalobkyně a) (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížnost z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[23] Namítá, že napadený rozsudek je nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů, neboť se městský soud dostatečně nevypořádal s namítanou nicotností rozhodnutí správních orgánů obou stupňů. Nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů je podle stěžovatelky napadený rozsudek také proto, že se městský soud nevypořádal s jejím návrhem, aby bylo zrušeno nejen rozhodnutí žalovaného, ale také katastrálního úřadu. Dále stěžovatelka trvá na tom, že jsou rozhodnutí správních orgánů obou stupňů nicotná, neboť správní orgány nebyly příslušné k jejich vydání. Na podporu tohoto náhledu uvádí, že zápisy v katastru nemovitostí nemohly představovat zřejmý omyl, neboť odpovídaly podkladovým listinám. Za této situace nebyly správní orgány oprávněny příslušné zápisy vymazat cestou opravy chyby a tím zasáhnout do jejího vlastnického práva.

[24] Proti rozsudku městského soudu podal kasační stížnost z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. také žalovaný (dále jen „stěžovatel“).

[25] Zaprvé se vymezuje proti konstatování městského soudu, že předmětem řízení byl výmaz služebnosti provedený v důsledku žalobou napadeného rozhodnutí v roce 2017. Stěžovatel uvádí, že oprava byla provedena již v roce 2012, kdy byl zápis věcného břemene opraven tak, že byl zrušen zápis o zatížení pozemku parc. č. A a B věcným břemenem ve prospěch pozemků parc. č. G, C a D. Současně katastrální úřad učinil jednostranný zápis o oprávnění z věcného břemene ve prospěch pozemku parc. č. G a tuto skutečnost poznamenal také do části D listu vlastnictví X. Stěžovatel uvádí, že v rámci následného správního řízení bylo zjištěno, že katastrální úřad při dané opravě zápisů nezohlednil rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 5 č. j. 11 C 384/2001-143, kterým byl změněn rozsah příslušného věcného břemene.

[26] Dále stěžovatel uvádí, že nepopírá, že mezi žalobci a osobami zúčastněnými na řízení existuje letitý spor o existenci věcného břemene. Namítá však, že otázku skutečné existence tohoto práva neposuzoval, zabýval se toliko souladem údajů evidovaných v katastru nemovitostí s listinami založenými ve sbírce listin. Má za to, že pokud stav zápisů listinám neodpovídá, je povinen takový stav postupem podle § 36 odst. 1 katastrálního zákona napravit, a to i s ohledem na zásadu materiální publicity. Upozorňuje, že předmětné věcné břemeno bylo vymazáno ještě před nabytím účinnosti nového občanského zákoníku; následně došlo pouze k opravě chybně provedeného zápisu dle rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 5 č. j. 11 C 384/2001-143. Katastrální úřad totiž tento rozsudek při opravě provedené v roce 2012 nezohlednil.

[27] Městský soud podle stěžovatele vybočil z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu týkající se výkladu pojmu *zřejmý omyl*. Jmenovitě stěžovatel cituje rozsudky ze dne 17. 1. 2008, č. j. 1 As 40/2007-103, a ze dne 13. 12. 2018, č. j. 5 As 338/2017-29. Výklad městského soudu by vedl k závěru, že nelze provést opravu žádného zápisu v katastru nemovitostí či opomenutého výmazu, ačkoliv k nim došlo omylem, a že je katastrální úřad nucen dotčené osoby vždy odkázat, aby podaly určovací žalobu podle § 80 občanského soudního řádu. Ačkoliv může posuzované řízení působit komplikovaně, uvedení zápisů do souladu s listinami založenými ve sbírce listin bylo správné. Stěžovatel má za to, že „za současného stavu“ by katastrální úřad musel do katastru nemovitostí učinit zápisy stran věcného břemene v rozporu s listinami založenými ve sbírce listin. Údaje o věcném břemenu by totiž musel poznamenat tak, že by odpovídaly návrhům žalobců na provedení oprav z let 1999 a 2001, ačkoliv při těchto opravách bylo postupováno v rozporu s § 8 zákona č. 344/1992 Sb., a ačkoliv by takové zápisy odporovaly rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 5, č. j. 11 C 384/201-143.

[28] Stěžovatelka ve vyjádření ke kasační stížnosti stěžovatele uvedla, že ji považuje za nedůvodnou a navrhuje její zamítnutí.

[29] Vyjádření ke kasační stížnosti stěžovatele předložil také žalobce b). Napadený rozsudek je podle něho věcně správný; je nepřipustné, aby žalovaný zasahoval do letitého sporu o existenci věcného břemene opravou chyby.

[30] Osoby zúčastněné na řízení ve vyjádření ke kasačním stížnostem navrhly, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil „a potvrdil“ rozhodnutí žalovaného. Uvedly, že osoba zúčastněná na řízení I) a její manžel nabyli pozemek tehdy parc. č. A na základě kupní smlouvy v roce 1999. V rámci následného územního a stavebního řízení (na pozemku chtěli postavit rodinný dům) zjistili, že na „jejich“ LV X, je nově zapsáno věcné břemeno chůze a jízdy ve prospěch pozemku žalobce b). Katastrální úřad je o této změně neinformoval. Stejně tak je neinformoval o žádosti stěžovatelky, aby bylo věcné břemeno chůze a jízdy tížící pozemek

pokračování

tehdejšího parc. č. A zapsána ve prospěch jejích pozemků. Osoba zúčastněná na řízení I) a její manžel proto dne 20. 3. 2000 navrhli, aby katastrální úřad provedl opravu chyby v katastrálním operátu – z LV X vymazal věcné břemeno ve prospěch pozemku parc. č. G a současně obdobně postupoval i ve vztahu k žádosti stěžovatelky. K takové opravě chyb nedošlo, ačkoliv katastrální úřad provedl zápis věcných břemen bez jakéhokoliv řízení. Žalobce b) a stěžovatelka se v důsledku nezákonných zápisů věcných břemen stali účastníky stavebního řízení osoby zúčastněné na řízení I) a jejího manžela, přičemž zamýšlené výstavbě bránili. V rámci stavebního řízení bylo nutné určit rozsah věcného břemene tížícího pozemek parc. č. A ve prospěch pozemku žalobce b). K tomu došlo rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 5 č. j. 11 C 384/2001-143. Osoby zúčastněné na řízení dále uvádějí, že argumentace stěžovatelky o nicotnosti napadeného rozhodnutí je účelová, neboť sama stěžovatelka podala městskému soudu žalobu. Dále uvádějí, že souhlasí s kasační argumentací stěžovatele, že závěr městského soudu vede k tomu, že by měla být v katastru nemovitostí evidována nezákonně zapsaná věcná břemena, aniž by bylo možné příslušné zápisy opravit. Uvádějí, že součástí sbírky listin není žádná listina, která by žalobci b) a stěžovatelce zakládala oprávnění z věcného břemene.

[31] Osoby zúčastněné na řízení a stěžovatel dále předložili rozsudky Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 27. 6. 2018, č. j. 9 C 487/2007-1220, a Městského soudu v Praze ze dne 27. 2. 2019, č. j. 19 Co 30/2019-1251. Uvádějí, že těmito rozsudky bylo řízení pro „*věcně nezákonně zapsaná břemena*“ zastaveno, neboť o příslušném věcném břemenu již „*bylo rozhodnuto katastrálním úřadem tak, že tato služebnost již v katastru nemovitostí není vedena*“. Následně předložili také usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 5. 2020, č. j. 22 Cdo 3426/2019-1286, jímž bylo odmítnuto dovolání stěžovatelky proti rozsudku městského soudu č. j. 19 Co 30/2019-1251.

[32] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek městského soudu v rozsahu podaných kasačních stížností (§ 109 odst. 3 věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v nich uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2 věty první s. ř. s.

[33] Nejvyšší správní soud se na prvním místě zabýval přípustností kasační stížnosti stěžovatelky, jelikož stěžovatelka byla v řízení před městským soudem procesně úspěšná. Nepřípustnou však tuto kasační stížnost neshledal. Jádrem kasační stížnosti stěžovatelky je totiž námitka, že městský soud měl výrokem napadeného rozsudku rozhodnout jinak, tedy že měl vyslovit nicotnost rozhodnutí správních orgánků obou stupňů (viz *a contrario* usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 1. 7. 2015, č. j. 5 Afs 91/2012 – 41, č. 3321/2016 Sb. NSS, podle něhož platí, že *[k]asační stížnost podaná účastníkem, který byl v řízení před krajským soudem procesně úspěšný a který nenamítá, že krajský soud měl výrokem ve věci rozhodnout jinak, je podle § 104 odst. 2 s. ř. s. nepřípustná*; rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz). Jakkoli tedy městský soud (mj.) k žalobě stěžovatelky napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil stěžovateli k dalšímu řízení, nevyhověl primárnímu žalobnímu petitu, kterým byl návrh na vyslovení nicotnosti rozhodnutí správních orgánů.

[34] Kasační stížnosti nejsou důvodné.

[35] Nejprve se Nejvyšší správní soud zabýval namítanou nepřezkoumatelností napadeného rozsudku. Platí totiž, že nepřezkoumatelný rozsudek zpravidla nenabízí prostor k úvahám o námitkách věcného charakteru a je nezbytné jej bez dalšího zrušit. Konstantní judikatura tohoto soudu označuje za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů zejména takové rozhodnutí, v němž soud zcela opomene vypořádat některou z uplatněných žalobních námitek (viz například rozsudky ze dne 27. 6. 2007, č. j. 3 As 4/2007-58, ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004-73, či ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 27/2004-74), respektive pokud z jeho odůvodnění není zřejmé, proč nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení a proč žalobní námitky

účastníka považuje za liché, mylné nebo vyvrácené, a to zejména tehdy, jde-li o právní argumentaci, na níž je postaven základ žaloby (viz například rozsudek ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005-44). Povinností soudu přitom není reagovat na každou dílčí námitku, nýbrž vypořádat se s obsahem a smyslem žalobní argumentace (srov. rozsudek ze dne 3. 4. 2014, č. j. 7 As 126/2013 - 19).

[36] Stěžovatelka považuje napadený rozsudek za nepřezkoumatelný konkrétně proto, že se městský soud nevypořádal s namítanou nicotností rozhodnutí správních orgánů. Nejvyšší správní soud se stěžovatelkou souhlasí, že se městský soud k této otázce skutečně výslovně nevyjádřil. Ze závěru městského soudu, že je rozhodnutí žalovaného *nezákonné*, nicméně implicitně vyplývá, že městský soud danou námitku neshledal důvodnou. Posouzení správního rozhodnutí jako nezákonného v sobě totiž nutně nese implicitní závěr, že se nejedná o rozhodnutí nicotné (nulitní). Pokud by totiž soud dospěl k závěru, že napadený akt se pouze představuje jako správní rozhodnutí, avšak ve skutečnosti jde o akt nicotný, tedy *de iure* neexistující, nemohl by se již jen z prosté logiky věci zabývat jeho zákonností (akt, který z hlediska práva neexistuje, nemůže být zákonný ani nezákonný). Ze žaloby stěžovatelky lze usuzovat, že nicotnost rozhodnutí správních orgánů spatřovala v tom, že v posuzované věci nebyl namísto postup podle § 36 odst. 1 katastrálního operátu, nýbrž případné chybné zápisy měly být opraveny cestou upravenou v § 986 občanského zákoníku, tedy v řízení před civilními soudy. S podstatou této argumentace se přitom městský soud věcně vypořádal, a to zejména v odst. 28 napadeného rozsudku.

[37] Městský soud se tak ve vztahu k namítané nicotnosti správních rozhodnutí dopustil dílčího pochybení. Za situace, kdy, byť implicitně, návrh na vyslovení nicotnosti rozhodnutí správních orgánů neshledal důvodným, dospěl však k závěru, že jsou dány důvody pro zrušení rozhodnutí žalovaného, měl správně postupovat tak, že nejprve prvním výrokem zamítne návrh na vyslovení nicotnosti, a následně druhým výrokem rozhodnutí žalovaného zruší a věc mu vrátí k dalšímu řízení. Současně se měl s otázkou namítané nicotnosti explicitně vypořádat v odůvodnění. Přestože takto městský soud nepostupoval, Nejvyšší správní soud považuje za podstatné, že se městský soud s důvody, o něž stěžovatelka náhled o nicotnosti správních rozhodnutí opírala, věcně vypořádal. Jakkoli se tedy městský soud dopustil konstatovaného pochybení, nejedná se o procesní vadu, která by mohla mít za následek nezákonnost napadeného rozsudku. Nejvyšší správní soud v tomto ohledu vycházel rovněž ze skutečnosti, že otázkou nicotnosti správních rozhodnutí jsou soudy, včetně soudu kasačního, povinny zabývat se z úřední povinnosti (§ 76 odst. 2 s. ř. s., § 109 odst. 4 *in fine* s. ř. s.). I pokud by tak stěžovatelka návrh na vyslovení nicotnosti rozhodnutí správních orgánů nevznesla, jak městský soud v řízení o žalobách, tak Nejvyšší správní soud v řízení o kasačních stížnostech, by tuto otázkou posoudily z úřední povinnosti.

[38] Důvodem, který by vedl ke zrušení napadeného rozsudku, není ani to, že se městský soud výslovně nevypořádal s návrhem stěžovatelky na zrušení rozhodnutí katastrálního úřadu (tj. prvostupňového rozhodnutí). Platí totiž, že žalobce nedisponuje procesním oprávněním (aktivní procesní legitimací) navrhnout (též) zrušení prvostupňového rozhodnutí správního orgánu; konsekventně pak platí, že neexistuje povinnost (ani možnost) soudu o takovém „návrhu“ rozhodnout (viz usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 28. 8. 2007, č. j. 1 As 60/2006-106). Tím, pochopitelně, není nikterak dotčeno *oprávnění soudu* (jeho pravomoc) zrušit současně s žalobou napadeným (druhohstupňovým) rozhodnutím i rozhodnutí orgánu prvního stupně, *uzná-li (sám)* takový postup za potřebný (viz § 78 odst. 3 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud nicméně se stěžovatelkou souhlasí v tom, že pokud v žalobě vznesla (byť k tomu nebyla procesně legitimována) též návrh na zrušení rozhodnutí katastrálního úřadu, měl městský soud alespoň ve stručnosti uvést, proč se tímto návrhem nemohl zabývat. Přestože tak městský soud neučinil, nejedná se o procesní vadu, která by mohla mít vliv na zákonnost napadeného rozsudku

pokračování

a mohla tak být důvodem pro jeho zrušení. I tento závěr implicitně vyplývá z uvedeného usnesení rozšířeného senátu NSS č. j. 1 As 60/2006-106, konkrétně z jeho závěru, že kasační stížnost spočívající pouze v tvrzení, že krajský soud měl kromě rozhodnutí správního orgánu druhého stupně zrušit i rozhodnutí správního orgánu nižšího stupně, které mu předcházelo, je nepřijatelná. Není-li kasační stížnost obsahující výlučně takovou námitku vůbec způsobilá věcného projednání, nemůže vést k úspěchu ani v případě kasační stížnosti projednatelné, tedy takové, která obsahuje i další argumentaci, jako je tomu v nynější věci.

[39] Pokud jde o stěžovatele, ten žádnou část své argumentace výslovně pod kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. nepodřadil. Uvedl nicméně, že rozsudek městského soudu napadá (rovněž) pro „*nedostatek důvodů rozhodnutí*“; tuto výtku však dále nerozvedl. Postačí proto obdobně obecné konstatování, že Nejvyšší správní soud napadený rozsudek nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů neshledal. Navzdory jeho relativní stručnosti je z něho patrné, k jakým závěrům městský soud dospěl a z jakých důvodů.

[40] Lze proto uzavřít, že kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. není dán. Napadený rozsudek je tak způsobilý věcného přezkumu.

[41] Věcná argumentace stěžovatelky [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] sestává toliko z (opakovaně) namítané nicotnosti rozhodnutí žalovaného a katastrálního úřadu. Tato argumentace není důvodná. Nicotným je podle doktríny i konstantní judikatury správních soudů takový správní akt, který trpí natolik intenzivními vadami, že jej vůbec nelze považovat za rozhodnutí. Takovými vadami jsou zejména absolutní nedostatek pravomoci, absolutní nepřislušnost rozhodujícího správního orgánu, zásadní nedostatky projevu vůle vykonavatele veřejné správy (absolutní nedostatek formy, neurčitost, nesmyslnost), požadavek plnění, které je trestné nebo absolutně nemožné, uložení povinnosti nebo založení práva něčemu, co v právním smyslu vůbec neexistuje, či nedostatek právního podkladu k vydání rozhodnutí (podrobně k pojmu nicotnosti rozhodnutí správního orgánu srov. rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 22. 7. 2005, č. j. 6 A 76/2001-63, č. 793/2006 Sb. NSS, či usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 12. 3. 2013, č. j. 7 As 100/2010-65, č. 2837/2013).

[42] Rozhodnutí katastrálního úřadu a žalovaného žádnými vadami takového charakteru netrpí. Stěžovatelka používá označení, že správní orgány nebyly k vydání napadených rozhodnutí *příslušné*. Z její argumentace nicméně vyplývá, že správním orgánům spíše vyčítá (absolutní) nedostatek *pravomoci*. Žádnou argumentaci, proč správní orgány postrádaly k vydání příslušných rozhodnutí pravomoc, však ve skutečnosti neuvádí. Současně ani Nejvyšší správní soud danou vadu z úřední povinnosti neshledal.

[43] Argumentace stěžovatelky o nedostatku příslušnosti či pravomoci správních orgánů vychází z jejího přesvědčení, že výmazem zápisu týkajícího se věcného břemene a jemu odpovídajícího práva v rámci opravy chyby v katastrálním operátu, potažmo v rámci následného řízení o opravě takové chyby podle § 36 odst. 1 katastrálního zákona, katastrální úřad příslušné břemeno *ruší*. Tedy že opravou chyby příslušné věcné břemeno *zaniká* (přestává právně existovat). Takový náhled je však naprosto mylný. Jak katastrální úřad a stěžovatel, tak i městský soud, již naprosto srozumitelně vysvětlili, že předmětem opravy chyby, respektive navazujícího řízení o opravě chyby v katastrálním operátu, není posouzení *existence* věcného břemene a jemu odpovídajícího práva. Rozhodnutí vydaná v tomto řízení tedy nemohou způsobovat a nezpůsobují jejich zánik (stejně jako vznik či změnu). Stěžovatelka se tudíž mýlí, má-li za to, že ať již opravou provedenou v září roku 2012, či opravou, kterou katastrální úřad provedl v návaznosti na nabytí právní moci žalobou napadeného rozhodnutí v srpnu 2017, bylo postaveno najisto, zda jí z titulu vlastnictví pozemků parc. č. C a D svědčí právo služebnosti chůze a jízdy po pozemcích ve vlastnictví osob zúčastněných na řízení. Správní orgány v rámci

vedeného řízení toliko posuzovaly, zda stav zápisů koresponduje (podkladovým) listinám, které mají k dispozici, tedy výlučně otázky *evidenčního* charakteru.

[44] Jednoduše řečeno, pokud katastrální úřad v rámci opravy chyby provedené dle § 36 odst. 1 katastrálního zákona (a dříve podle § 8 zákona č. 344/1992 Sb.) dospěje k závěru, že určitý zápis věcného břemene (či jiného věcného práva) neodpovídá podkladové listině a z toho důvodu jej jakožto chybný vymaže, nic to nemění na tom, že příslušné věcné právo může (ale také nemusí) ve skutečnosti právně existovat. Otázky, zda je ve sbírce listin katastrálního úřadu ve vztahu k určitému zápisu věcného práva založena odpovídající podkladová listina a zda příslušné věcné břemeno skutečně právně existuje, tak jsou do určité míry mimoběžné. Účelem opravy chyby v katastrálním operátu je odstraňování rozporů mezi jednotlivými částmi katastrálního operátu, nikoliv rozporu evidovaných údajů se skutečným stavem.

[45] Ve vztahu ke stěžovatelkou namítané nicotnosti je rozhodné, že katastrální úřad a stěžovatel napadená rozhodnutí vydali v rámci řízení o nesouhlasu s opravou chyby v katastrálním operátu. Toto řízení, stejně jako příslušnost katastrálního úřadu jej vést, je upraveno v § 36 katastrálního zákona. V posuzované věci tak není dána vada (absolutního) nedostatku pravomoci ani (věcné) příslušnosti katastrálního úřadu a žalovaného. To, zda se v katastrálním operátu nacházely takové (zřejmé) chybné zápisy stran sporného věcného břemene a jemu odpovídajících práv, jejichž oprava byla možná cestou uvedeného řízení, je již otázkou *zákonnosti* správních rozhodnutí. V tomto směru však stěžovatelka žádnou kasační argumentaci ve vztahu k odpovídajícím závěrům městského soudu neuplatnila.

[46] Je tudíž možné uzavřít, že kasační stížnost stěžovatelky není důvodná.

[47] Podstatou kasační argumentace stěžovatele [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] je tvrzení, že v katastrálním operátu identifikoval chybné zápisy stran sporných věcných břemen, které nekorespondovaly listinám založeným ve sbírce listin, a byl proto povinen je napravit postupem dle § 36 odst. 1 písm. a) katastrálního zákona, podle kterého *na písemný návrh vlastníka nebo jiného oprávněného nebo i bez návrhu opraví katastrální úřad chybné údaje katastru, které vznikly zřejmým omylem při vedení a obnově katastru*.

[48] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že celkový náhled městského soudu, že rozhodnutí žalovaného z hlediska zákona neobstojí, je správný. Důvody, o které městský soud tento závěr opřel, však vyžadují podstatnou korekci.

[49] Stěžovatel se předně vymezuje proti vyjádření městského soudu, že předmětem posuzovaného řízení je výmaz zápisu služebnosti provedený „*v důsledku napadeného rozhodnutí v roce 2017*“. Poukazuje na to, že oprava dotčených zápisů byla ve skutečnosti pod označením Z--64358/2012-101 provedena již v roce 2012. V návaznosti na to, jednak v argumentační části kasační stížnosti a jednak v její části věnované shrnutí předchozího řízení, však současně uvádí, že po právní moci žalobou napadeného rozhodnutí, tedy v roce 2017 provedl „*další opravu*“. V rámci „*správního řízení*“, tedy v rámci „*formalizované*“ fáze opravy chyby v katastrálním operátu totiž zjistil, že stav zápisů po opravě provedené v roce 2012 stále neodpovídá listinám, jež jsou součástí sbírky listin katastru nemovitostí, konkrétně rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 5, č. j. 11 C 384/2001-143.

[50] V kontextu uvedených vyjádření stěžovatele je namísto připomenout, že oprava chyby v katastrálním operátu (§ 36 odst. 1 katastrálního zákona) je *faktickým správním úkonem*. Nevede se o něm správní řízení, respektive nepředchází mu zákonem formalizovaný postup. Provedení tohoto úkonu katastrální úřad dotčeným osobám toliko *oznamuje*. Správní řízení zahájí katastrální

pokračování

úřad teprve poté, co mu je doručen nesouhlas oprávněné osoby s provedením či neprovedením opravy. To znamená, že nejprve je správním orgánem oprava fakticky provedena a pouze v případě podání nesouhlasu s tímto postupem je zahájeno formální řízení, ve kterém je přezkoumána správnost předchozího postupu, tedy správnost již fakticky provedené opravy (viz například rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2010, č. j. 3 As 11/2010-259, či ze dne 20. 7. 2017, č. j. 2 As 317/2016-39; závěry prvně zmiňovaného rozsudku, vyslovené na půdorysu předcházející právní úpravy – § 8 zákona č. 344/1992 Sb. – jsou i nadále použitelné, neboť znění § 36 katastrálního zákona je s předchozí úpravou zcela shodné).

[51] V uvedeném rozsudku č. j. 3 As 11/2010-259 současně Nejvyšší správní soud vymezil, že ve vztahu k návrhu na provedení opravy (v rámci neformální fáze) není namístě absolutizovat důsledné zachování dispoziční zásady, tedy stavět tuto zásadu nad účel, jehož má být opravou dosaženo.

[52] To znamená, že při provádění opravy na návrh oprávněné osoby (§ 34 odst. 1 katastrálního zákona) není katastrální úřad striktně vázán návrhem, jaká přesná oprava má být provedena a jakým přesným způsobem. Katastrální úřad tak například může při posuzování návrhu na opravu zápisu výměry určitého pozemku z 1000 m² na 1 100 m² zjistit, že podle příslušné podkladové listiny činí výměra příslušného pozemku ve skutečnosti 1 200 m². Bylo by nesmyslné, pokud by za takové situace musel katastrální úřad návrhu na opravu chyby nevyhovět, přičemž by následně prováděl „správnou“ opravu, tentokrát ovšem z úřední povinnosti. Obdobně v kontextu nynější věci není vadou, pokud katastrální úřad k návrhu stěžovatelky, který se týkal výlučně nemovitostí v jejím vlastnictví, zapsaných na LV X, konsekventně provedl odpovídající opravu rovněž na souvisejících LV G a Y, na nichž jsou zapsány nemovitosti jiných vlastníků.

[53] Podáním nesouhlasu s provedenou opravou ze strany oprávněné osoby však již dochází k zahájení „standardního“ formalizovaného správního řízení, které má svůj jasně daný předmět (§ 36 odst. 4 katastrálního zákona). Ten je vymezen nesouhlasem dotčené osoby s konkrétní, již fakticky provedenou, opravou (srov. rozsudek tohoto soudu ze dne 26. 7. 2012, č. j. 2 As 8/2012-24). Dotčená osoba přitom může projevit nesouhlas s celou provedenou opravou, anebo jen s její částí. V takovém případě by byla předmětem řízení toliko příslušná část.

[54] V nynější věci oba žalobci vyslovili nesouhlas s provedenou opravou jako celkem. Předmětem nyní vedeného řízení tudíž byla správnost opravy, kterou katastrální úřad pod označením Z-64358/2012-101 fakticky provedl dne 3. 9. 2012, a jejíž provedení následně žalobcům a osobám zúčastněným na řízení oznámil dne 6. 9. 2012.

[55] Jak uvedl Nejvyšší správní soud v již citovaném rozsudku č. j. 3 As 11/2010-259, „[n]esouhlasí-li [...] oprávněná osoba s obsahem oznámení [o provedené opravě], **vydá správní orgán rozhodnutí, a to – pokud jde o výrok – totožného obsahu jako bylo uvedeno v oznámení, tj. buď „Údaj ..... se opravuje takto .....“ nebo „Oprava údaje..... (jak byla navrhována .....) nebyla provedena, protože .....“**, tentokrát již s náležitým odůvodněním“ (důraz doplněn).

[56] To znamená, že katastrální úřad v rámci formalizované fáze opravy chyby v katastrálním operátu posuzuje správnost svého předchozího faktického postupu. Tedy, zda skutečně bylo namístě provedení právě (a pouze) té opravy, kterou vtělil do kvazivýrokové části oznámení o provedení opravy. V nynější věci se jedná o body 1) až 5) oznámení ze dne 6. 9. 2012.

[57] Citovanou pasáž rozsudku č. j. 3 As 11/2010-259 o totožnosti kvazivýrokové části oznámení o provedení opravy a výrokové části následného rozhodnutí katastrálního úřadu o nesouhlasu s provedenou opravou není namístě vykládat tak, že pokud katastrální úřad shledá,

že je nesouhlas důvodný částečně, a tedy že oprava měla být provedena toliko v menším rozsahu, než byla skutečně provedena, je vyloučeno, aby rozhodl o provedení opravy pouze v tomto rozsahu. Nelze však akceptovat takový postup, kdy katastrální úřad v rámci řízení, v němž posuzuje nesouhlas s provedenou opravou, rozhodne tak, že oprava měla být provedena, respektive bude provedena, ve větším rozsahu, než jak byla fakticky učiněna. Takovým postupem by totiž katastrální úřad překračoval předmět vedeného správního řízení (viz bod [52] výše).

[58] Právě to přitom učinily správní orgány v nyní posuzované věci. Jejich nesprávný postup se pak odráží ve vyjádření městského soudu, proti němuž stěžovatel brojí, a sice že předmětem řízení je oprava provedená v důsledku rozhodnutí žalovaného v roce 2017. Předmětem nynějšího řízení správně skutečně měla být (toliko) oprava označená jako Z-64358/2012-101, provedená v roce 2012. Tedy oprava spočívající v tom, že (i) z LV Y bylo vymazáno právo z věcného břemene ve prospěch pozemku žalobkyně a) k tíži pozemků osob zúčastněných na řízení, (ii) na LV G byl zápis práva z věcného břemene ve prospěch pozemku žalobce b) k tíži pozemků osob zúčastněných na řízení upraven (nikoli zcela vymazán) a (iii) z LV X bylo vymazáno věcné břemeno k tíži pozemků osob zúčastněných na řízení ve prospěch žalobců (zapsaných na LV Y a LV G) a v části D byl proveden zápis upozornění na jednostranně evidované oprávnění z věcného břemene, zapsané na LV G.

[59] Jak však sám stěžovatel uvádí, správní orgány do řízení, jehož předmětem mělo být posouzení správnosti opravy provedené v roce 2012, „vtělily“ rozhodnutí o provedení nové, další opravy, jež byla fakticky realizována pod označením Z-37629/2017-101 v srpnu roku 2017 poté, co nabylo právní moci žalobou napadené rozhodnutí žalovaného. Katastrální úřad totiž výrokem 2. rozhodnutí ze dne 11. 4. 2017, které stěžovatel aprobevoval žalobou napadeným rozhodnutím, rozhodl, že z LV G a X budou vymazány (také) zápisy, které byly na daných LV provedeny v rámci opravy v roce 2012 (zápis práva odpovídajícího věcnému břemenu na LV G bez odpovídajícího zatížení nemovitostí zapsaných na LV X a tomu odpovídající poznámka v části D na LV X). Výroková část rozhodnutí katastrálního úřadu ze dne 11. 4. 2017, tak ve smyslu citovaného rozsudku 3 As 11/2010-259 nekoresponduje obsahu oznámení o provedené opravě. Je širší – překračuje ji. Správní orgány v rámci řízení o nesouhlasu žalobců s provedenou opravou tedy nejen, že nesouhlasům nevyhověly (to vadou být nemusí), nýbrž ve vztahu ke spornému věcnému břemenu a jemu odpovídajícím právu provedly ještě rozsáhlejší výmaz příslušných údajů, než je ten, s nímž žalobci nesouhlasili.

[60] Postup, kdy byly do formalizované fáze opravy chyby v katastrálním operátu vtěleny nové opravy, přesahující opravy původní, o nichž mělo být dané řízení s ohledem na podané nesouhlasy vedeno, možný není. Tímto postupem tak katastrální úřad a stěžovatel vykročili z vymezeného rámce řízení o podaných nesouhlasech. Celkový závěr městského soudu, že správní orgány nemohly v rámci řízení upraveného v § 36 katastrálního zákona postupovat tak, jak to učinily, je tudíž správný.

[61] Vyjádření městského soudu, že předmětem nynějšího řízení je oprava provedená na základě žalobou napadeného rozhodnutí v roce 2017, je skutečně nepřesné. Tato nepřesnost je však způsobena chybným postupem správních orgánů, které se nedržely předmětu řízení vymezeného nesouhlasy žalobců s opravou provedenou v roce 2012, a v rámci svých rozhodnutí přijatých v roce 2017 rozhodly o provedení další (širší) opravy než je ta, jejíž správnost měly posoudit.

[62] Nepochybně nelze vyloučit, že katastrální úřad v řízení zahájeném podáním nesouhlasů dotčených osob, v rámci podrobného zkoumání, zda postupoval správně, provedl-li opravu (ať již na základě návrhu nebo z úřední povinnosti) zjistí, že jsou v katastrálním operátu i další chyby, které bezprostředně souvisejí s opravenými údaji. Tedy, že oprava je namístě, avšak ještě

pokračování

ve větším rozsahu. Právě to se zjevně stalo v nynější věci, kdy stěžovatel v rámci rozhodování o odvolání proti prvnímu rozhodnutí katastrálního úřadu (viz odst. [7] tohoto rozsudku) zjistil, že v rámci opravy chyby oznámené dne 6. 9. 2012 nebylo zohledněno, jaký vliv má na stav zápisů týkajících se sporného věcného břemene rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 5, č. j. 11 C 384/2001-143 vydaný ve sporu o určení rozsahu věcného břemene mezi osobami zúčastněnými na straně jedné a žalobcem b) na straně druhé. Pokud však dospěl k závěru, že uvedení zápisů týkajících se sporného věcného břemene a jemu odpovídajících práv do souladu s tímto rozsudkem (jakožto listinou založenou ve sbírce listin katastru nemovitostí) vyžaduje výmaz i dalších zápisů než jsou ty, které již byly vymazány či upraveny v rámci opravy chyby provedené v roce 2012, nezbývalo mu, než v tomto rozsahu postupovat cestou nové opravy chyby, tedy cestou nového faktického úkonu provedeného *ex officio*, proti němuž by se mohly následně dotčené osoby případně bránit (samostatným) nesouhlasem.

[63] Přestože se s ohledem na shora uvedené pochybení stěžovatele nejedná o důvod ke zrušení napadeného rozsudku, Nejvyšší správní soud souhlasí s výhradou stěžovatele k argumentaci městského soudu, dle které o překročení limitů postupu vyplývajících z § 36 katastrálního zákona svědčí fakt, že se v posuzované věci jedná o komplexní, složitý, právní spor mezi osobami zúčastněnými na řízení a žalobci o existenci, potažmo rozsah věcného břemene a jemu odpovídajících práv (viz odst. [20] výše). Jak již bylo opakovaně zdůrazněno, otázka skutečné existence daných práv předmětem řízení o opravě chyb v katastrálním operátu není a z rekapitulace řízení před správními orgány v narativní části tohoto rozsudku je jasně patrné, že si správní orgány byly této skutečnosti vědomy a ze své (toliko) evidenční role v tomto ohledu nevybočily.

[64] Závěr o složitosti nynější věci, který by snad měl za následek nemožnost postupu podle § 36 odst. 1 katastrálního zákona, nelze dovozovat ani z toho, že správní orgány o věci rozhodovaly celkem čtyřikrát, a že žalobou napadené rozhodnutí čítá 17 stran. Ze shora uvedené rekapitulace řízení před správními orgány je patrné, že důvodem pro opakované rušení rozhodnutí katastrálního úřadu bylo v prvé řadě to, že katastrální úřad nerespektoval závazné pokyny, kterými jej stěžovatel zavázal v rozhodnutí o odvolání. Větší délka žalobou napadeného rozhodnutí je pak dána i tím, že sporné věcné břemeno má svůj základ v tržové smlouvě z roku 1922. Delší text rozhodnutí stěžovatele tak odráží jeho snahu dostatečně jasně, srozumitelně a podrobně vysvětlit, jak se na pozadí postupných změn právní úpravy (úpravy pozemkových knih, středního občanského zákoníku, zákona o evidenci nemovitostí aj.) postupně měnily zápisy týkající se pozemků, jejichž vlastníky jsou nyní žalobci a osoby zúčastněné na řízení, a tedy proč byl jejich stav před provedenou opravou v roce 2012 takový, jaký byl. V tomto ohledu nemá Nejvyšší správní soud ke způsobu, jakým správní orgány svá rozhodnutí strukturovaly, výhrady.

[65] Nejvyšší správní soud se nezabýval obsahem rozhodnutí civilních soudů, a to rozsudků Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 27. 6. 2018, č. j. 9 C 487/2007-1220, Městského soudu v Praze ze dne 27. 2. 2019, č. j. 19 Co 30/2019-1251, a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 5. 2020, č. j. 22 Cdo 3426/2019-1286, které předložili stěžovatel a osoby zúčastněné na řízení. Jedná se totiž o rozhodnutí vydaná až poté, kdy žalobou napadené rozhodnutí žalovaného nabylo právní moci. Je tedy evidentní, že tyto listiny (bez ohledu na to, zda by mohly mít pro výsledek správního řízení v dané věci relevanci) v době rozhodování správních orgánů neexistovaly a nelze tedy správním orgánům vytýkat, že je nezohlednily.

[66] Ze shora uvedených důvodů tedy Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnosti nejsou důvodné, a proto je dle § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

[67] V dalším řízení bude na stěžovateli, aby v řízení zahájeném nesouhlasu žalobců s opravou provedenou v září roku 2012, posoudil jen a pouze správnost této opravy. Tedy, zda byla

na místě oprava zápisů na LV Y, G a X, týkajících se sporného věcného břemene a jemu odpovídajících práv v podobě, kterou katastrální úřad dotčeným osobám oznámil dne 6. 9. 2012. Nejvyšší správní soud se stěžovatelem souhlasí, že takový jeho postup nikterak nevybočuje z evidenční role katastrálních úřadů, neboť jeho obsahem není posouzení skutečné existence věcného břemene a jemu odpovídajících práv, nýbrž toliko otázka souladu zápisů (souboru popisných údajů) v katastrálním operátu s jinou částí katastrálního operátu – sbírkou listin. Tímto právním názorem Nejvyšší správní soud koriguje závazný právní názor vyslovený městským soudem v napadeném rozsudku postupem dle § 78 odst. 5 s. ř. s.

[68] Výrok o náhradě nákladů řízení o kasačních stížnostech se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelé [žalobkyně a) a žalovaný], kteří neměli ve věci úspěch, nemají právo na náhradu nákladů řízení. Osoby zúčastněné na řízení nemají právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti stěžovatelů, neboť jim v tomto řízení nebyla soudem uložena žádná povinnost a Nejvyšší správní soud neshledal ani existenci okolností hodných zvláštního zřetele, které by odůvodňovaly jiný postup (§ 60 odst. 5 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s.).

[69] Pokud jde o žalobce b), ten (jakožto účastník řízení o kasační stížnosti – viz § 105 odst. 1 s. ř. s.) byl z procesního hlediska v řízení o kasační stížnosti úspěšný, neboť navrhol její zamítnutí. Jeho náklady jsou tvořeny částkou 3 100 Kč za jeden úkon právní služby jeho zástupce (vyjádření ke kasační stížnosti žalovaného) podle § 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“). Přiznána byla též náhrada hotových výdajů zástupce, která činí dle § 13 odst. 3 advokátního tarifu 300 Kč za úkon právní služby. Celkem tak jsou náklady zastoupení tvořeny částkou 3 400 Kč. Jelikož advokát žalobce b) doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se uvedená odměna o částku odpovídající této dani. Nejvyšší správní soud nepřehlédl, že žalobce b), prostřednictvím svého zástupce, předložil také vyjádření ke kasační stížnosti žalobkyně a). Následným podáním ze dne 11. 2. 2020 jej však „vzal zpět“, s tím, že dané vyjádření bylo výsledkem chyby v komunikaci mezi ním a jeho zástupcem. Za takové situace podání daného vyjádření ani jeho zpětvzetí nepředstavují úkony právní služby, za které by bylo namíste žalobci b) přiznat náhradu nákladů řízení. Celkovou částku 4 114 Kč představující náhradu nákladů řízení jsou stěžovatelé [žalobkyně a) a žalovaný] povinni společně a nerozdílně zaplatit žalobci b) do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. prosince 2021

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu